

Smertefullt symposium

I januar er heldagssymposiet viet smerter. Hva er egentlig smerter? Og hvordan diagnostiserer man og skiller odontogene smerter fra andre ansiktssmerter? Er det kjønnsforskjeller når det gjelder opplevelse av smerte og smertelindring? Tåler kvinner mer enn menn, slik vi alltid har trodd – eller er det bare en myte? Dette symposiet begynner generelt, blir deretter spesielt klinisk rettet, for så å munne ut i noen betraktninger omkring temaet i forhold til livsstil og kjønn. Man loves mye matnyttig ny kunnskap, som man kan ta med seg tilbake til egen hverdag og egen praksis.

– Hva slags kurs eller symposium blir dette, spør vi moderatoren Lasse A. Skoglund – og hvem har du tenkt skal ha nytte av det, og på hvilken måte?

– For å ta det siste først; målgruppen er allmennpraktiserende tannleger. Og i stedet for de vanlige brukskursene med retningslinjer skal vi her forsøke å gi et mer integrert kurs som tar for seg en del av de ulike smerteproblemene som man møter i en allmennpraksis. Først og fremst har vi fått tak i foredragsholdere som er veldig gode på sitt område innenfor begrepet smerter.

– Hvem er det dere har fått med dere?

– For å begynne med begynnelsen: Først kommer universitetslektor Jens Kølsen Petersen, en kjent og kjær norgesvenn fra Aarhus Universitet. Han byr på en lett oppfriskning av det basale innen smertefysiologi, rettet mot tannleger. Videre har vi vært så heldige å få tak i en av de virkelige store kanonene når det gjelder ansiktssmerter. Jeg snakker da om professor Lars Jacob Stovner, fra Trondheim. Han har fått noe mer tid enn de andre foreleserne, og vil se fenomenet fra terapeutens vinkel. Han kommer til å gi tips om diagnosesetting og ta for seg noe av den smerteproblematikken som vi

Professor Lasse A. Skoglund er professor i farmakologi ved Universitetet i Oslo. Han ser frem til å moderere smertesymposiet som vil legge vekt på problematikk i forbindelse med korrekt diagnosesetting i forhold til odontologiens grensefag og undersøkelsesmetode. Han lover deltagerne muligheter for økt treffsikkerhet ved smertediagnoser.

tannleger er veldig raske til å sende fra oss. I tillegg tar han for seg de grensepatologiske tilstandene, som for eksempel der hvor spenninger i nakke-/hodemuskulaturen gir smerter i ansiktet. Stovner vil sette alt dette i relasjon til migrene og andre hodepinetyper. Han vil også gjennomgå nevropatiske smerter som skyldes endringer i nervesystemet uten entydig årsak. Saken, som angår oss tannleger, er jo at det ofte kan være vanskelig å skjelne mellom symptomer som ligner på tann smerter og smerter fra bihuler, kjeveledd og muskler – og motsatt.

– Hvordan fortsetter symposiet etter dette omfattende temaet?

– Jo. Som et motstykke til ansiktssmertene, som er et stort begrep, kommer vi til det mer spesifikke. Til det har vi fått tak i førsteamanuensis Inge Fristad fra Det odontologiske fakultet i Bergen. Han vil snakke om smerter der årsaken er tenner eller omgivende vev. For det kan være ille nok i en praksis bare å finne ut hvor smerten kommer fra, og hva den skyldes, når røntgenbildet ser normalt ut og alt ellers ser greit ut. Men så er det likevel en tann som er årsaken til smerten.

– Også var det noe med kvinner som tåler mer smerte enn menn?

– Ja, men kanskje ikke. For til slutt kommer rosinen i pølsen. Og det er nemopsykolog Lise Ehlers fra Århus Kommunehospital. Som jeg har opplevd før. Og jeg kan love at det blir morsomt når hun tar for seg smerteproblematikk i forhold til livsstil og kjønn generelt og kvinner spesielt. Hun setter en del kvinnesykdommer og smerter i relieff til historiske oppfatninger, og her har jeg opplevd at tilhørerne ler seg skakke av menns hårreisende diagnoser gitt kvinner gjennom tidene. Dessuten vil hun også ta for seg selve smertefenomenet for kvinner. For det er nok kjønnsforskjeller i smertebildet både i

40 300 01

Smerte

Hensikten med kurset er å gi en kortfattet og målrettet innføring i noen av de mer problematiske smertetilstander vi møter i odontologisk praksis

Kursgivere

Cand. psych. Lise Ehlers, Århus
Amanuensis Inge Fristad, Bergen
Lektor og specialtandlæge Jens Kølsten Petersen, Århus
Moderator: Professor Lasse Skoglund, Oslo
Professor Lars Jacob Stovner, Trondheim

Målgruppe

Tannleger

Sted

Oslo Kongressenter, Folkets Hus, Youngsg. 11, Oslo

Tid

Mandag 6. januar 2003
kl. 0900–1600

Kursavgift

Kr 1900 inklusiv lunsj og pausekaffe

Påmeldingsfrist

5. november 2002

type, grad og hyppighet. Dette kan nok mye skyldes ulike sosiale vilkår gjennom tidene, men har også rent fysiologiske årsaker. Her vil Ehlers presentere kvinnens kanskje spesielle smerteproblematikk som et helhetsbilde – og hvordan samfunnet har sett på kvinner og smerter. Hun snakker ikke så mye om verken odontologi, hode eller ansikt – men mer om hvordan samfunnet har sett på kvinner og smerter.

– Men hva vet du om hvem som tåler mest, kvinner eller menn?

– Når det gjelder kjønn og smertegrense, synes det ut fra forsøksdata å være en tendens til at menn rapporterer mindre smerte enn kvinner. Men hva angår forbruk av analgetika, ser man ofte at menn bruker mer. Da har vi trodd at menn trenger mer smertestillende, mens det faktisk nå viser seg at det kan være at smertelindrende midler rett og slett har bedre effekt på kvinner. Og større bivirkninger. Så det er ikke sikkert det er så enkelt som at kvinner tåler mer smerte, men at det kan være fysiologiske forskjeller som gjør at kvinner får en bedre effekt av for eksempel morfin, slik det er blitt påvist. Men dette er et omdiskutert tema, hvor det også er politikk inne i bildet. For det er mange som har interesse av å beholde det eksisterende smertebildet, ikke minst i forhold til trykkesystemet.

Dessuten handler dette mye om likestilling, og om emosjoner. Jeg tror at kjønnsforskjeller både innen medisin og farmakologi vil bli et fagområde som kommer til å eksplodere. Man oppdager stadig nye forskjeller mellom kjønnene når det gjelder hvem som har hvilke smerter og hvordan de best behandles. Dette ser vi særlig i utlandet, men det kommer hit til landet også.

– Her er det mye interessant problematikk. Skal vi nå, når vi er ved enden av symposiet, oppsummere hva deltagerne får med seg?

– Ja. Kort oppsummert vil symposiet handle om problematikken rundt korrekt diagnosesetting, undersøkelsesmetodikk og forståelse for grensefagene. Tannlegene vil lære å bidra til økt treffsikkerhet ved odontologiske smertediagnoser, og lære å forstå odontologiens smertetyper i forhold til hvordan andre yrkesgrupper undersøker de samme pasientene. Man vil se hvor ofte symptomene glir over i hverandre, for det er det som er problemet; at symptomene ligner så veldig men at årsakene er så forskjellige, avslutter moderatoren Lasse A. Skoglund, professor i farmakologi – i det han bestemt mener at farmakologien ikke må overlates til medisinere alene.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi

Kampen om gullet i eliteserien fortsetter...

Overraskende bra seriestart
gjør Lic Scadenta til storfavoritt!

